

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 2016

304/2016

Tullilaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Suomessa Euroopan unionin (*unioni*) tullialueelle tuotavien ja sen ulkopuolelle vietävien sekä Suomen tullialueen kautta kuljetettavien tavaroiden tulliselvitykseen, tullivalvontaan ja tulliverotukseen sen lisäksi, mitä niistä säädetään unionin lainsäädännössä. Lakia sovelletaan unionin lainsäädännön ohella Suomen ja muiden maiden välisen kaupan tilastointiin sekä tullirikostorjuntaan, jollei rikostorjunnasta Tullissa annetussa laissa (623/2015) toisin säädetä.

Tämän lain säännöksiä sovelletaan myös suoritettaessa muita laissa säädettyjä Tullin tehtäviä sekä Tullin julkisoikeudellisten maksujen kantamisessa.

Tässä laissa säädettyjä toimivaltuuksia voidaan käyttää unionin oikeuden mukaisin edellytyksin unionin jäsenvaltioiden (*jäsenvaltio*) välisessä liikenteessä (*sisäliikenne*) tavaroiden Suomeen tuontia ja Suomesta vientiä sekä tavaroiden Suomen alueen kautta kuljettamista koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvomiseksi.

Tullilainsäädännön mukaisia toimivaltuuksia voidaan käyttää verotuksen valvomiseksi myös, kun tavaroita kuljetetaan, lähetetään tai muutoin siirretään erityiseen veroalueeseen kuuluvan unionin tullialueen osan ja erityiseen veroalueeseen kuulumattoman unionin tullialueen osan välillä.

2 §

Määritelmät

Unionin tullilainsäädännössä käytettyjen määritelmien lisäksi tässä laissa tarkoitetaan:

1) *koodeksilla* unionin tullikoodeksista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 952/2013;

2) *delegoidulla asetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä tiettyjä unionin tullikoodeksin säännöksiä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta annettua komission delegoitua asetusta (EU) 2015/2446;

3) *täytäntöönpanoasetuksella* unionin tullikoodeksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2015/2447;

- 4) *tullittomuusasetuksella* yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1186/2009;
- 5) *Suomen tullialueella* aluetta, jonka muodostavat valtakunnan maa-alue, aluevedet ja ilmatila, kuitenkin niin, että tullialue ulottuu kaksi meripeninkulmaa aluemerен ulkorajaa ulommaksi, jollei asiasta ole kansainvälisesti muuta sovittu;
- 6) *kolmannella maalla* aluetta, joka ei kuulu koodeksin 4 artiklassa säädettyyn unionin tullialueeseen;
- 7) *tullitoimenpiteellä* kaikkia Tullin tehtäviin kuuluvia virkatoimia tullirikosten esitutkintaa ja rajatarkastusta lukuun ottamatta;
- 8) *tullirikoksella*:
- a) rikosta, jolla rikotaan sellaista tämän lain tai muun lain säännöstä, jonka noudattamisen valvonta tai täytäntöönpano on Tullin tehtävänä;
- b) tullimieheen kohdistuvaa rikoslain (39/1889) 16 luvun 3 §:ssä tarkoitettua haitantekoa virkamiehelle sekä 4 b §:ssä tarkoitettua niskoittelua tullimiestä vastaan;
- c) rikoslain 46 luvun 6 ja 6 a §:ssä tarkoitettua laitonta tuontitavaraan ryhtymistä;
- d) sellaista rikosta, johon sisältyy omaisuuden maahantuontia, maastavientiä tai Suomen kautta kuljettamista;
- 9) *tullirikostorjunnalla* tullirikoksen estämistä, paljastamista ja selvittämistä;
- 10) *tullimiehellä* Tullin virkaan tai virkasuhteeseen nimitettyä virkamiestä, joka työskentelee tullivalvonta-, tullirikostorjunta- tai vero- tai tulliverotarkastustehtävissä.

2 luku

Toimivaltaiset viranomaiset ja niiden tehtävät

3 §

Tulli

Unionin tullilainsäädännössä tarkoitettu tulliviranomainen ja toimivaltainen viranomaisen on Tulli, jollei erikseen toisin säädetä.

4 §

Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitoksen oikeudesta suorittaa tullitoimenpiteitä säädetään rajavartiolain (578/2005) 24 §:ssä.

5 §

Poliisi

Poliisimiehen oikeudesta suorittaa tullitoimenpiteitä säädetään poliisilain (872/2011) 2 luvun 21 §:ssä.

6 §

Unionin lainsäädännössä säädettyt tullitoimintaa koskevat jäsenvaltion velvoitteet

Tulli vastaa seuraavista unionin lainsäädännössä säädettyistä jäsenvaltion velvoitteista:

- 1) henkilön sulkemista TIR-toimenpiteiden ulkopuolelle koskevan päätöksen ja sen soveltamispäivän ilmoittamisesta muille jäsenvaltioille ja komissiolle koodeksin 229 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- 2) toiminnassa olevien vapaa-alueiden tietojen ilmoittamisesta komissiolle koodeksin 243 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

- 3) tosiasiallisista ja epäillyistä sähköisten järjestelmien tietoturvaloukkauksista ilmoittamisesta muille jäsenmaille, komissiolle ja tarvittaessa asianomaisille talouden toimijoille täytäntöönpanoasetuksen 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti;
- 4) toimijoiden rekisteröinnistä vastaavien Tullin toimintayksiköiden ja niiden yhteystietojen toimittamisesta komissiolle täytäntöönpanoasetuksen 6 artiklan mukaisesti;
- 5) sellaisen luettelon, josta ilmenevät hakemusten vastaanottajiksi nimetyt Tullin toimintayksiköt ja luetteloon mahdollisesti myöhemmin tehtävien muutosten antamisesta tiedoksi komissiolle täytäntöönpanoasetuksen 11 artiklan mukaisesti;
- 6) sellaisen luettelon, josta ilmenevät Suomessa sijaitsevat unionin kansainväliset lento-asetat ja luetteloon mahdollisesti myöhemmin tehtävien muutosten antamisesta tiedoksi komissiolle täytäntöönpanoasetuksen 45 artiklan mukaisesti;
- 7) niiden Tullin toimintayksiköiden nimien, osoitteiden ja yhteystietojen antamisesta tiedoksi komissiolle, jotka ovat toimivaltaisia ja vastuussa täytäntöönpanoasetuksen 84 artiklassa tarkoitettujen rekisteröintien tekemisestä ja artiklassa tarkoitettun hallinnollisen yhteistyön varmistamisesta sekä näissä tiedoissa tapahtuneiden muutosten ilmoittamisesta komissiolle;
- 8) täytäntöönpanoasetuksen liitteessä 23–02 mainittujen helposti pilaantuvien tavaroiden yksikköhintojen ilmoittamisesta komissiolle täytäntöönpanoasetuksen 142 artiklan 6 kohdan mukaisesti;
- 9) tullausarvon määrittämisessä tarvittavan valuuttakurssin määrittämisestä täytäntöönpanoasetuksen 146 artiklan 4 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa;
- 10) toisessa jäsenvaltiossa syntyneitä tullivelkaa vastaavan vakuuden määrän siirtämisestä täytäntöönpanoasetuksen 153 artiklan mukaisesti tähän jäsenvaltioon, kun vakuus on annettu Suomessa;
- 11) täytäntöönpanoasetuksen 165 artiklan 2 kohdan mukaisesta virka-avun antamisesta muille jäsenvaltioille tullivelkaa vastaavan vienti- tai tuontitullin määrän kantamiseksi;
- 12) ATA-carnet'n ja CPD-carnet'n käyttöön liittyviä tullivelkakysymyksiä koordinoivan Tullin toimintayksikön yhteystietojen ja sen viitenumeron ilmoittamisesta komissiolle täytäntöönpanoasetuksen 166 artiklan 2 kohdan mukaisesti;
- 13) luettelon toimittamisesta komissiolle täytäntöönpanoasetuksen 181 artiklassa tarkoitetuista tapauksista, joissa tullit on palautettu tai peruutettu;
- 14) sen ilmoittamisesta komissiolle, että on tehty delegoidun asetuksen 101 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tullien peruuttamista tai palauttamista koskeva päätös;
- 15) tariffisuspensiota tai -kiintiötä koskevan pyynnön kansallisesta käsittelystä;
- 16) jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyöstä tulli- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 515/97 säädetyistä jäsenvaltion velvoitteista;
- 17) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä unionin tullikoodeksin tiettyjä säännöksiä koskevilla siirtymäsäännöksillä sikäli kuin asiaankuuluvat sähköiset järjestelmät eivät ole vielä toiminnassa ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/2446 muuttamisesta annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2016/341 säädetyistä jäsenvaltioiden velvoitteista.

Toimivaltuudet tullitoimenpiteen suorittamiseksi

7 §

Toimivaltuuksien käyttötarkoitus

Tässä luvussa säädettyjä toimivaltuuksia voidaan käyttää vain, kun niiden käyttäminen on tarpeen tullitoimenpiteen suorittamiseksi, jollei jäljempänä toisin säädetä.

8 §

Tavaran ja asiakirjojen tarkastaminen

Tullilla on oikeus tarkastaa tavaraa, sen valmistusta ja varastointia sekä kirjanpitoaineistoa ja muita liikeasiakirjoja sekä ottaa tavarasta näytteitä.

Tullilla on oikeus avata kirje, paketti tai muu vastaava lähetys ainoastaan, jos avaaminen on välttämätöntä sen toteamiseksi, sisältääkö lähetys tulliselvitettävää tai tullivalvottavaa tavaraa. Lähetykseen sisältyvän luottamuksellisen viestin salaisuutta ei saa loukata.

Kirjeen, paketin tai muun vastaavan lähetysten sisältöä ei saa tarkastaa laajemmin kuin on tarpeen avaamisen syyn vuoksi. Lähetysten avaamisesta kerrotaan siihen tehtävillä merkinnöillä.

Tullimiehellä on oikeus päästä varastoihin sekä muihin tiloihin ja paikkoihin, ei kuitenkaan pysyväisluonteiseen asumiseen käytettäviin tiloihin, missä tavaraa valmistetaan, säilytetään, myydään tai muutoin käsitellään tai missä säilytetään kirjanpitoaineistoa ja muita liikeasiakirjoja, 1 momentissa tarkoitettua tarkastuksen suorittamiseksi tai näytteen ottamiseksi.

Kun tarkastus suoritetaan 4 momentissa tarkoitetuissa varastoissa, muissa tiloissa tai paikoissa on noudatettava, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään.

Tulli antaa tarkemmat määräykset avattuun lähetykseen tehtävistä merkinnöistä.

9 §

Asiantuntijan käyttäminen tavaran tarkastuksessa

Tullilla on oikeus tarvittaessa käyttää tavaran tarkastuksessa ja näytteen ottamisessa apuna ulkopuolista asiantuntijaa tämän suostumuksella täytäntöönpanoasetuksen 239 artiklan 2 kohdassa ja 240 artiklan 3 kohdassa säädetyissä tilanteissa, joissa ilmoittaja ei ole noudattanut Tullin vaatimuksia määräajan kuluessa. Asiantuntijalla on oltava tehtävän edellyttämä kokemukseen tai koulutukseen perustuva riittävä ammattitaito.

Asiantuntijaan sovelletaan tämän pykälän mukaisissa tehtävissä rikosoikeudellista virkakavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

10 §

Tavaran pidättäminen

Tullilla on oikeus pidättää tavara, jota ei ole asianmukaisesti tulliselvitetty, tai tavaraa koskevan tuonnin, viennin, siirron tai kauttakuljetuksen edellytysten valvomiseksi tai selvittämiseksi.

Tavaran pidättäminen päättyy, kun:

- 1) tavara asetetaan tullimenettelyyn koodeksissa säädetyn mukaisesti;

- 2) tavara vapautetaan, koska tuonnin, viennin, siirron tai kauttakuljetuksen edellytykset, joiden olemassa olon valvomiseksi tai selvittämiseksi pidättäminen on tehty, on voitu todeta täyttyneiksi;
- 3) tavara päätetään ottaa Tullin tai muun toimivaltaisen viranomaisen haltuun tämän tai muun lain nojalla;
- 4) tavara takavarikoidaan pakkokeinolain (806/2011) nojalla;
- 5) tavara luovutetaan valtiolle;
- 6) tavara viedään pois maasta laillisella tavalla.

11 §

Tavarahan haltuunotto

Jos Tulli toteaa, että 10 §:n 1 momentissa tarkoitettun tavarahan tuontia, vientiä, siirtoa tai kauttakuljetusta koskevat edellytykset eivät täyty taikka, jos se toteaa tullitarkastuksen yhteydessä, että henkilöllä ei ole alkoholilain (1143/1994) 34 §:n mukaan oikeutta pitää tavaraa hallussaan, se tekee päätöksen tavarahan haltuunotosta.

Päätös annetaan sille, jolta tavara otetaan haltuun. Päätös postilähetysten haltuunotosta annetaan tavarahan vastaanottajalle tai lähettäjälle, jos vastaanottaja tai lähettäjä on Tullin tiedossa.

Tullin on pidettävä haltuun otetuista tavaroista kirjaa.

Haltuun otettun tavarahan myynnistä, muusta luovutuksesta ja hävittämisestä säädetään 12 luvussa.

12 §

Tieliikenteen ohjaaminen

Tullimiehellä on oikeus ohjata tieliikennettä sekä käskää siirtämään ajoneuvo tai tois-sijaisesti siirtää se.

13 §

Kulkuneuvon pysäyttäminen ja tarkastaminen

Tullimiehellä on oikeus pysäyttää ja tarkastaa kulkuneuvo.

Jos on todennäköisiä syitä epäillä, että suomalaisella, kansallisuutta vailla olevalla tai väärää lippua käyttävällä aluksella kuljetetaan tavaraa säännösten vastaisesti Suomeen tai Suomesta, alus voidaan pysäyttää ja tarkastaa myös tullialueen ulkopuolella, ei kuitenkaan vieraan valtion aluevesillä. Alus voidaan tuoda satamaan tarpeellista selvitystä varten.

Kulkuneuvossa olevat pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat on kuitenkin oikeus tarkastaa vain Suomen tullialueelle tai siihen kuuluvan erityisen veroalueen alueelle saapumisen taikka sieltä poistumisen välittömässä yhteydessä tehtävässä tarkastuksessa sekä 2 momentin mukaisessa tarkastuksessa.

14 §

Paikan eristäminen ja liikkumisoikeuden rajoittaminen

Tullimiehellä on oikeus eristää, sulkea tai tyhjentää tavaroiden valmistus-, lastaus-, purkaus- tai muu käsittelypaikka tai -alue sekä kulkuneuvo. Tullimiehellä on lisäksi oikeus kieltää liikkuminen tai rajoittaa liikkumista edellä tarkoitettussa paikassa, alueella tai kulkuneuvossa.

Tullimiehellä on oikeus 1 momentissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin myös yleisen turvallisuuden ylläpitämiseksi.

15 §

Tunnistamismerkin asettaminen

Tullimiehellä on oikeus asettaa tullivalvonnassa olevaan kulkuneuvoon, tavaraan, varastoon tai muuhun paikkaan tullisinetti, tullilukko tai muu tunnistamismerkki.

16 §

Henkilön pysäyttäminen

Tullimiehellä on oikeus pysäyttää henkilö, joka saapuu Suomen tullialueelle, lähtee Suomen tullialueelta tai käy sellaisessa kulkuneuvossa tai paikassa, jossa tavaraa puretaan, lastataan tai säilytetään, myös tullitoimenpiteiden tarpeellisuuden selvittämiseksi Tullin tiedonsaantioikeuksien mukaisesti. Tullimiehellä on oikeus pysäyttää henkilö myös muualla Suomen tullialueella, jos siihen on erityisiä syitä.

17 §

Henkilöllisyyden selvittäminen

Tullimiehellä on yksittäisen tullitoimenpiteen suorittamiseksi oikeus saada jokaiselta tiedot tämän nimestä, henkilötunnuksesta tai sen puuttuessa syntymäajasta ja kansalaisuudesta sekä paikasta, josta hän on tavoitettavissa.

Tullimiehellä on oikeus henkilöllisyyden selvittämiseksi ottaa kiinni henkilö, joka kieltäytyy antamasta 1 momentissa tarkoitettuja tietoja tai antaa niistä todennäköisesti virheellisen tiedon, jos kiinniottaminen on välttämätöntä henkilöllisyyden selvittämiseksi. Kiinni otettu on päästettävä vapaaksi heti, kun tarvittavat tiedot on saatu, kuitenkin viimeistään 24 tunnin kuluttua kiinniottamisesta.

Henkilö ja hänen mukanaan olevat tavarat voidaan vapauteen kohdistuvan toimenpiteen yhteydessä tarkastaa hänen tunnistamistaan varten tarpeellisen asiakirjan löytämiseksi.

Jos henkilö kieltäytyy antamasta 1 momentissa tarkoitettuja tietoja eikä henkilöllisyyttä voida muutoin selvittää, tullimiehellä on oikeus selvittää henkilöllisyys henkilötuntomerkkien perusteella. Tällöin on noudatettava, mitä henkilöön kohdistuvan etsinnän toimittamisesta säädetään pakkokeinolain 8 luvun 33 §:n 2—4 momentissa.

18 §

Henkilöön kohdistuva etsintä

Sen tarkastamiseksi, onko henkilöllä mukanaan tavaraa, jonka tuonnin, viennin tai kauttakuljetuksen valvonta on säädetty Tullin tehtäväksi, henkilölle voidaan hänen saapuessaan Suomen tullialueelle, lähtiessään Suomen tullialueelta tai käydessään sellaisessa kulkuneuvossa tai paikassa, jossa tavaraa puretaan, lastataan tai säilytetään taikka erityisestä syystä muuallakin Suomen tullialueella, suorittaa pakkokeinolain 8 luvun 30 §:ssä tarkoitettu henkilöön kohdistuva etsintä siten kuin jäljempänä säädetään.

Pakkokeinolain 8 luvun 30 §:ssä tarkoitettujen henkilöntarkastusten suorittamisesta sen tutkimiseksi, mitä tarkastettavalla on vaatteissaan tai mukanaan olevissa tavaroissa päätetään tullitoimenpidettä suorittava tullimies.

Pakkokeinolain 8 luvun 30 §:ssä tarkoitettu henkilönkatsastus tai henkilöntarkastus sen tutkimiseksi, mitä tarkastettavalla on muuten kuin vaatteissaan yllään, voidaan suorittaa henkilölle, jota epäillään todennäköisin syin rikoksesta, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään vuosi vankeutta. Tarkastus voidaan tällöin suorittaa esitutkintaa aloittamatta. Toimenpiteen suorittamisesta päättää tehtävään määrätty tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan esimiehenä toimiva tullimies.

Henkilöön kohdistuva etsintä on suoritettava hienotunteisesti ja siten, ettei siitä aiheudu tarpeetonta haittaa tai vahinkoa tarkastettavalle henkilölle tai vahinkoa hänen yllään tai mukanaan olevalle omaisuudelle. Edellä 3 momentissa tarkoitettu henkilöön kohdistuvasta etsinnästä on laadittava pöytäkirja, jossa toimituksen kulku selostetaan riittäväällä tarkkuudella. Pöytäkirjasta on pyynnöstä annettava tarkastettavalle jäljennös. Henkilöön kohdistuvaa etsintää toimitettaessa menettelyssä on lisäksi noudatettava pakkokeinolakia.

19 §

Turvallisuustarkastus

Tullimiehellä on oikeus 18 §:ssä tarkoitetun henkilöön kohdistuvan etsinnän sekä kiinniottamisen, pidättämisen, vangitsemisen, säilöön ottamisen ja muun henkilökohtaiseen vapauteen kohdistuvan toimenpiteen yhteydessä tarkastaa, mitä henkilöllä on vaatteissaan tai muuten yllään taikka mukanaan olevissa tavaroissa. Turvallisuustarkastuksella varmistetaan, ettei hänellä ole hallussaan esineitä tai aineita, joilla hän voi vaarantaa tarkastamisen tai säilyttämisen taikka aiheuttaa vaaraa itselleen tai muille. Tullimies voi tehdä henkilölle tarkastuksen tällaisten esineiden tai aineiden löytämiseksi muussakin tapauksessa, jos se on perustellusta syystä tarpeen tullimiehen työturvallisuuden tai tullitoimenpiteen suorittamisen varmistamiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut vaaralliset esineet ja aineet on tarvittaessa otettava pois tarkastettavalta. Myös sellaiset esineet ja aineet on otettava pois, joiden hallussapito on lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai määräyksen nojalla kielletty.

Turvallisuustarkastus toimitetaan käsin tunnustelemalla, koulutettua koiraa käyttäen, metallinilmainta tai muuta vastaavaa teknistä laitetta käyttäen taikka muulla niihin rinnastettavalla tavalla. Tarkastuksella ei saa puuttua tarkastettavan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen enempää kuin tehtävän suorittamiseksi on välttämätöntä. Tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta.

20 §

Yleistä järjestystä ja turvallisuutta vaarantavien esineiden ja aineiden haltuunotto

Tässä tai muussa laissa säädetyn lisäksi tullimiehellä on lakiin perustuvan tehtävänsä yhteydessä oikeus ottaa tilapäisesti haltuun ampuma-aseet, räjähdysaineet, järjestyslain (612/2003) 9 §:ssä tarkoitetut vaaralliset esineet ja mainitun lain 10 §:ssä tarkoitetut toisen vahingoittamiseen soveltuvat esineet ja aineet siltä, jonka voidaan perustellusti epäillä ikänsä, päihtymyksensä, mielentilansa tai muiden olosuhteiden perusteella aiheuttavan välitöntä vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle.

Koko esineen sijasta saadaan ottaa haltuun sellainen esineeseen kuuluva tai siihen liittyvä osa, jonka poistamisella vaaran aiheuttaminen voidaan estää.

21 §

Haltuun otetun omaisuuden käsittely

Tullin haltuun 19 ja 20 §:n nojalla otetut esineet ja aineet on palautettava sille, jolta ne otettiin haltuun, viipymättä ja viimeistään 14 vuorokauden kuluessa.

Tavaroita ei kuitenkaan palauteta, jos:

- 1) esinettä tai ainetta ei voida vaaratta palauttaa sille, jolta se otettiin haltuun;
- 2) Tulli tai muu viranomainen on ryhtynyt pakkokeinolain 7 luvussa tarkoitettuun takavarikointitoimenpiteeseen;
- 3) muu viranomainen on ryhtynyt toimenpiteisiin esineen tai aineen hallussapitoa koskevan luvan peruuttamiseksi;
- 4) palauttamiselle on lain mukaan muu este.

Jollei esinettä tai ainetta voida vaaratta palauttaa sille, jolta se otettiin haltuun, se luovutetaan poliisille poliisilaissa tai ampuma-aselaisissa (1/1998) säädettyjä toimenpiteitä varten.

4 luku

Voiman käyttö

22 §

Voimakeinojen käyttö

Tullirikostorjunta- tai tullivalvontatehtävissä työskentelevällä tullimiehellä on virkatehtävää suorittaessaan oikeus käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina:

- 1) vastarinnan murtamiseksi;
- 2) henkilön paikalta poistamiseksi;
- 3) henkilön kiinniottamiseksi;
- 4) vapautensa menettäneen pakenemisen estämiseksi;
- 5) esteen poistamiseksi;
- 6) välittömästi uhkaavan rikoksen tai muun vaarallisen teon tai tapahtuman estämiseksi.

Voimakeinojen puolustettavuutta arvioitaessa on otettava huomioon virkatehtävän tärkeys ja kiireellisyys, vastarinnan vaarallisuus, käytettävissä olevat voimavarat sekä muut tilanteen kokonaisarvosteluun vaikuttavat seikat. Voimakeinoja on käytettävä vain siinä määrin ja siihen saakka kuin se on välttämättä tarpeen laissa säädetyn virkatehtävän suorittamiseksi.

Tullirikostorjunta- tai tullivalvontatehtävissä työskentelevällä tullimiehellä on virantoinituksessa lisäksi oikeus hätävarjeluun siten kuin rikoslain 4 luvun 4 §:ssä säädetään. Tällaisessa hätävarjelussa tullimies toimii virkavastuulla. Arvioitaessa hätävarjelun puolustettavuutta on otettava huomioon tullimiehelle koulutuksensa ja kokemuksensa perusteella asetettavat vaatimukset.

Sillä, joka tullirikostorjunta- tai tullivalvontatehtävissä työskentelevän tullimiehen pyynnöstä tai hänen suostumuksellaan tilapäisesti avustaa tullimiestä tilanteessa, jossa on välttämätöntä turvautua sivullisen apuun voimakeinojen käytössä erittäin tärkeän ja kiireellisen tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan virkatehtävän suorittamisessa, on oikeus tullimiehen ohjauksessa sellaisten välttämättömien voimakeinojen käyttämiseen, joihin tullimies toimivaltansa nojalla hänet valtuuttaa.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä sekä hätävarjelun liioittelusta rikoslain 4 luvun 4 §:n 2 momentissa ja 7 §:ssä.

23 §

Varautuminen voimakeinojen käyttöön ja käytöstä varoittaminen

Jos tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan virkatehtävää suoritettaessa on syytä epäillä kohdattavan vastarintaa tai rikoslain 4 luvun 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu oikeudeton hyökkäys, voimakeinojen käyttöön on varauduttava sopivalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Virkatehtävän kohteena olevaa henkilöä on varoitettava mahdollisuudesta joutua voimakeinojen käytön kohteeksi, jos varoittaminen on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Varoittaminen on tehtävä tarkoitukseen soveltuvalla ymmärrettävällä tavalla.

24 §

Voimankäyttö- ja suojavälineet

Tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan tullimiehellä on oikeus kantaa tehtäviensä edellyttämiä voimankäyttövälineitä ja oikeus tarvittaessa käyttää niitä 22 §:n 1 momentin mukaisissa voimakeinojen käytön tilanteissa.

Tulli varustaa tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan tullimiehen tehtävien edellyttämillä suojavälineillä.

25 §

Ampuma-aseen käyttö

Ampuma-asetta voidaan käyttää ainoastaan silloin, kun kyseessä on välitöntä ja vakavaa vaaraa toisen hengelle tai terveydelle aiheuttavan henkilön toiminnan pysäyttäminen eikä lievempää keinoa pysäyttämiseksi ole käytettävissä. Ampuma-asetta voidaan lisäksi käyttää kiireellistä ja tärkeää tehtävää suoritettaessa esineen, eläimen tai muun vastaavan esteen poistamiseksi.

Ampuma-aseen käytöllä tarkoitetaan ampuma-aselain 2 §:ssä tarkoitetun ampuma-aseen käytöstä varoittamista, ampuma-aseella uhkaamista ja laukauksen ampumista. Ampuma-aseen esille ottaminen ja toimintavalmiuteen saattaminen eivät ole ampuma-aseen käyttöä.

Ampuma-aseella uhkaamisesta ja laukauksen ampumisesta päättää tullirikostorjunnan esimiehenä toimiva tullimies. Jos tämä ei tilanteen kiireellisyys huomioon ottaen ole mahdollista, ampuma-aseella uhkaamisesta ja laukauksen ampumisesta voi päättää tehtävää suorittava tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan tullimies.

26 §

Sitominen

Virkatehtävän kohteena olevan henkilön liikkuma- tai toimintavapautta saadaan rajoittaa käsiraudat laittamalla, sidettä käyttämällä tai muulla vastaavalla tavalla, jos rajoittaminen on välttämätöntä virkatehtävän suorittamisen yhteydessä henkilön karkaamisen estämiseksi, väkivaltaisen käyttäytymisen hillitsemiseksi tai uhkaavan väkivallan torjumiseksi.

Liikkuma- tai toimintavapauden rajoittamista ei saa jatkaa pitempään kuin on välttämätöntä. Rajoittaminen ei saa aiheuttaa kohteena olevalle henkilölle vaaraa eikä tarpeetonta kipua.

27 §

Tarkemmat säännökset voiman käytöstä

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin Tullin voimankäyttövälineistä ja tullirikostorjunta- ja tullivalvontatehtävissä työskentelevän tullimiehen oikeudesta kantaa voimankäyttövälineitä.

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin tässä luvussa tarkoitettuun voimakeinojen käyttöön liittyvästä voimankäyttökoulutuksesta, voimankäytön harjoittelusta ja seurannasta, voimankäyttövälineiden säilyttämisestä sekä voimakeinojen käytön valvonnasta.

Tullin muut toimivaltuudet

28 §

Tekninen valvonta

Teknisellä valvonnalla tarkoitetaan jatkuvaa tai toistuvaa ajoneuvoihin, ajoneuvon kuljettajiin, esineisiin, jalankulkijoihin tai yleisöön kohdistuvaa teknisellä laitteella tapahtuvaa katselua tai kuuntelua sekä äänen tai kuvan automaattista tallentamista.

Tullilla on oikeus suorittaa teknistä valvontaa tullilainsäädännön ja muun lainsäädännön, jonka noudattamisen valvominen kuuluu Tullin toimivaltaan, noudattamisen valvomiseksi Suomen valtakunnan rajanylityspaikoilla sekä matkustajaterminaaleissa, tavaraliikenteelle tarkoitetuilla satama-alueilla, tavaraliikenteelle tarkoitetuissa varastoissa ja muissa vastaavissa paikoissa ja tiloissa, joita Tulli saa valvoa, siitä ennalta ilmoitettuaan.

29 §

Tuonnin ja viennin estäminen

Tullilla on oikeus Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden, Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artiklan nojalla annettujen päätösten, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 215 artiklan nojalla annettujen asetusten, eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämistä annetun lain (659/1967) nojalla annetun asetuksen tai varojen jäädyttämisestä terrorismin torjumiseksi annetun lain (325/2013) nojalla tehdyn jäädyttämisspäätöksen toimeenpanemiseksi estää tavaran tuonti Suomeen ja vienti Suomesta.

30 §

Rahavarojen tarkastaminen

Tullimiehellä on oikeus tarkastaa henkilön mukana olevat rahavarat ja muu hänen hallussaan oleva omaisuus tullirikoksena pidettävän, rikoslain 32 luvussa tarkoitetun rahanpesurikoksen ja rikoslain 34 a luvussa tarkoitetun terrorismin rahoittamisen paljastamiseksi.

31 §

Rajatarkastus

Tullimiehellä on oikeus rajatarkastuksen toimittamiseen rajavartiolain 28, 28 a, 36 ja 38 §:ssä rajavartiomiehelle säädetyin toimivaltuuksin. Lisäksi Tulli voi käyttää rajanylityspaikalla teknisessä valvonnassa kertyvää kuvaa ja ääntä siten kuin siitä rajavartiolain 31 §:ssä rajavartiolaitoksen osalta säädetään. Tullitoimipaikan esimiehenä toimivalla tullimiehellä on oikeus ohjata ja rajoittaa liikkumista rajanylityspaikalla siten kuin siitä rajavartiolain 30 a §:ssä rajanylityspaikan esimiehenä toimivan rajavartiomiehen ja vähintään luutnantin arvoisen rajavartiomiehen osalta säädetään.

Rajavartiolain 28 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetusta poistumisen estämisestä sekä tavaroiden ja kulkuneuvon tilapäisestä haltuun ottamisesta rajatarkastuksen toimittamisen ajaksi päättää tullitoimipaikan esimiehenä toimiva tullimies tai tehtävään määrätty tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan esimiehenä toimiva tullimies. Kiireellisessä tapauksessa poistumisen estää ja haltuunoton suorittaa rajatarkastusta suorittava tullimies, jonka on viivytyksettä saatettava asia tullitoimipaikan esimiehenä toimivan tullimiehen tai tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan esimiehenä toimivan tullimiehen ratkaistavaksi.

Rajavartiolain 28 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetusta henkilöntarkastuksesta päättää tehtävään määrätty tullirikostorjunnan tai tullivalvonnan esimiehenä toimiva tullimies. Rajatarkastusta suorittava tullimies voi kuitenkin päättää henkilöntarkastuksesta, joka kohdistetaan henkilön vaatteisiin tai mukana oleviin tavaroihin.

32 §

Tavarán pysäyttäminen muun rikoksen kuin tullirikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi

Tulli saa pysäyttää maasta vietävän, maahan tuotavan tai Suomen kautta kuljetettavan tavarán, jos siihen on perusteltua syytä muun rikoksen kuin tullirikoksen estämiseksi tai selvittämiseksi. Tavarán pysäyttämisestä on tällöin viipymättä ilmoitettava asianomaiselle takavarikosta päättävälle viranomaiselle.

33 §

Etsintäkuulutetun kiinniottaminen

Tullimiehellä on oikeus ottaa kiinni etsintäkuulutettu, joka toimivaltaisen viranomaisen antaman kuulutuksen mukaan on otettava kiinni, pidätettävä tai vangittava taikka otettava säilöön. Kiinniotettu, joka on muun kuin Tullin etsintäkuulutama, on viipymättä toimitettava poliisin huostaan, jollei häntä ole päästettävä heti vapaaksi.

Muu kuin 1 momentissa tarkoitettu etsintäkuulutettu on velvollinen tullimiehen kehoituksesta saapumaan poliisiasemalle tai muuhun paikkaan, jossa etsintäkuulutuksen mukaiset toimenpiteet voidaan suorittaa. Jollei hän noudata kehoitusta tai jos on todennäköistä, että hän pyrkii välttämään etsintäkuulutuksessa mainitun toimenpiteen, tullimiehellä on oikeus ottaa hänet kiinni kuulutuksessa mainitun toimenpiteen suorittamiseksi.

Etsintäkuulutettu on, jollei etsintäkuulutuksen edellyttämien toimenpiteiden kestoajasta laissa toisin säädetä, velvollinen olemaan toimenpiteen suorittamiseksi saapuvilla enintään kuusi tuntia kiinniottamisesta.

6 luku

Menettely toimivaltuuksia käytettäessä

34 §

Perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Tullin on kunnioitettava perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia sekä toimivaltuuksia käytäessään valittava perusteltavissa olevista vaihtoehdoista se, joka parhaiten edistää näiden oikeuksien toteutumista.

35 §

Suhteellisuusperiaate

Tullin toimenpiteiden on oltava puolustettavia suhteessa tehtävän tärkeyteen, vaarallisuuteen ja kiireellisyyteen, tavoiteltavaan päämäärään, toimenpiteen kohteena olevan henkilön käyttäytymiseen, ikään, terveyteen ja muihin vastaaviin häneen liittyviin seikkoihin sekä muihin tilanteen kokonaisarviointiin vaikuttaviin seikkoihin.

304/2016

36 §

Vähimmän haitan periaate

Tullin toimenpiteillä ei kenenkään oikeuksiin saa puuttua enempää eikä kenellekään saa aiheuttaa suurempaa vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi.

37 §

Tarkoitussidonnaisuuden periaate

Tulli saa käyttää toimivaltuuttaan vain säädettyyn tarkoitukseen.

38 §

Tehtävien hoito ja tärkeysjärjestys

Tullin tehtävät on hoidettava tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Olosuhteiden vaatiessa tehtävät on asetettava tärkeysjärjestykseen.

39 §

Tullimiehen aseman ilmaiseminen ja tullimiehen yksilöiminen

Tullimiehen on tarvittaessa ilmaistava tullitoimenpiteen kohteena olevalle henkilölle olevansa tullimies ja pyynnöstä esitettävä henkilökorttinsa.

Tullin on huolehdittava siitä, että virkatoimen suorittanut tullimies on tarvittaessa yksilöitävissä.

40 §

Toimivaltuuden käytön perusteen ilmoittaminen

Henkilön vapautteen kohdistuvan toimivaltuuden käytön peruste on ilmoitettava toimenpiteen kohteena olevalle henkilölle tai hänen edustajalleen niin pian kuin se on mahdollista henkilön tila ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Jollei laissa toisin säädetä, myös muun kuin vapautteen kohdistuvan toimenpiteen kohteena olevalla henkilöllä tai tämän edustajalla on oikeus saada tieto toimivaltuuden käytön perusteesta niin pian kuin se on mahdollista tullitoimenpiteen suorittamista vaarantamatta.

41 §

Tullimiehen käskyvalta

Tullimiehellä on tässä laissa, rikostorjunnasta Tullissa annetussa laissa tai muussa laissa säädettyä toimivaltuutta käyttäessään oikeus yksittäistapauksessa antaa jokaista velvoittavia, Tullin tehtävän toteuttamiseksi tarpeellisia käskyjä ja kieltoja.

42 §

Kiinniotetun henkilön kohtelu

Tullin tämän lain nojalla kiinni ottamien henkilöiden kohteluun sovelletaan poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta annettua lakia (841/2006) sekä sitä, mitä kyseisen lain soveltamisesta Tullin säilyttämän henkilön ja Tullin säilytystilan osalta on säädetty rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 2 luvun 12 §:n 2 ja 3 momentissa.

43 §

Pöytäkirja ja merkintä muuhun asiakirjaan

Tämän lain 17 §:n 2 momentin mukaisesta henkilön kiinniottamisesta, 19 §:n 2 momentin mukaisesta omaisuuden haltuunotosta turvallisuustarkastuksen yhteydessä, 20 §:n mukaisesta yleistä järjestystä ja turvallisuutta vaarantavien esineiden ja aineiden haltuunotosta sekä 33 §:n mukaisesta etsintäkuulutetun kiinniottamisesta on ilman aiheutonta viivytystä laadittava pöytäkirja tai tehtävä merkintä muuhun asiakirjaan.

Pöytäkirjasta tai muuhun asiakirjaan tehdystä merkinnästä on pyynnöstä annettava jäljennös sille, joka on otettu kiinni tai jolta tavara on otettu haltuun.

Tulli antaa tarkemmat määräykset pöytäkirjan laatimisesta ja merkinnän tekemisestä muuhun asiakirjaan sekä pöytäkirjan ja merkinnän sisällöstä.

7 luku

Tullittomuus

44 §

Eräisiin kansainvälisiin sopimuksiin perustuva tullittomuus

Ulkoasiainministeriö vahvistaa seuraavien kansainvälisten sopimusten mukaisen tullittomuuden edellytysten olemassaolon:

- 1) diplomaattisia suhteita koskeva Wienin yleissopimus (SopS 4/1970);
- 2) konsulisuhteita koskeva Wienin yleissopimus (SopS 50/1980);
- 3) Suomen hallituksen ja kansainvälisen järjestön välillä tehty isäntämaasopimus tai järjestön oikeudellista asemaa koskeva sopimus.

Suomessa sijaitseva unionin tai Euroopan atomienergiayhteisön toimitelmin vahvistaa unionin erioikeuksista ja vapauksista annetun pöytäkirjan tai Suomen hallituksen ja unionin toimitelimen välillä tehdyn toimipaikkaa koskevan sopimuksen mukaisen tullittomuuden edellytysten olemassaolon. Ulkoasiainministeriö vahvistaa kuitenkin tullittomuuden edellytysten olemassaolon toimitelimen palveluksessa olevan sellaisen henkilön osalta, jonka asema toimipaikkasopimuksen mukaan rinnastetaan diplomaattiseen edustajaan.

45 §

Tullittoman tavaran luovutusrajoitus

Jos 44 §:ssä tarkoitettussa sopimuksessa tai pöytäkirjassa ei ole toisin sovittu, tavaraa ei saa tullia suorittamatta myydä, vuokrata eikä luovuttaa vastiketta vastaan tai vastikkeetta käytettäväksi muulle kuin vastaavaan tullittomuuteen oikeutetulle henkilölle ennen kuin kolme vuotta on kulunut tavaran luovuttamisesta 44 §:ssä tarkoitettun sopimuksen mukaiseen käyttöön.

Jos 44 §:ssä tarkoitettu tullittomuus on myönnetty luonnolliselle henkilölle ja henkilö muuttaa pois Suomesta ennen kuin 1 momentissa säädetty määräaika on kulunut ja myy käytössään olleen ajoneuvon Suomessa, siitä on suoritettava tullia yksi kolmaskymmeneskuudesosa jokaista määräajasta jäljellä olevaa täyttä tai vajaata kuukautta kohti.

46 §

Muonitustavaran tullittomuus

Tullittomia ovat:

- 1) ammattimaisessa kansainvälisessä liikenteessä olevan vesi- ja ilma-aluksen tavanomaiseen muonitukseen tarkoitettut tavarat ja poltto- ja voiteluaineet;

2) viranomaisen käytössä ja Suomen tullialueella vierailumatalla olevan ulkomaisen aluksen tavanomaiseen muonitukseen tarkoitetut tavarat ja poltto- ja voiteluaineet;

3) viranomaisen käytössä olevan kotimaisen aluksen, joka lähtee vahvistetun vierailusuunnitelman mukaan viralliselle edustusmatkalle Suomen tullialueen ulkopuolelle, tavanomaiseen muonitukseen tarkoitetut tavarat ja poltto- ja voiteluaineet;

4) Suomen ja Venäjän välillä säännöllisesti liikennöivän matkustajajunan matkan aikana kulutettavat elintarvikkeet, tupakka ja alkoholijuomat sekä matkustajien matkatavaroissa mukaan otettaviksi myytävät tupakka, makeiset ja kosmeettiset valmisteet, jotka luovutetaan ostajalle Suomen tullialueen ulkopuolella.

Tullittomuus koskee tavaroita, jotka alus tai juna tuo mukanaan Suomen tullialueelle tai jotka siihen Suomen tullialueella toimitetaan sen omaa käyttöä varten. Tullittomuus koskee myös aluksessa tai junassa Suomen tullialueella kulutettavia tavaroita.

Tullittomia eivät ole matkustajan matkatavaroissa mukaan otettaviksi myytävät tavarat silloin, kun alus ei matkallaan pysähdy unionin tulli- tai veroalueen ulkopuolella. Matkustajille myytävien tavaroiden tullinalaisuudesta säädetään myös ulkomaanliikenteessä olevissa matkustaja-aluksissa myytävien tavaroiden verottamisesta eräissä tapauksissa annetussa laissa (397/1969).

47 §

Tullittomien muonitustavaroiden toimittaminen kulkuneuvon

Tulli antaa tarkemmat määräykset menettelystä, jota noudatetaan toimitettaessa 46 §:ssä tarkoitettuja tullittomia tavaroita kulkuneuvon, sekä alkoholi- ja tupakkatuotteiden valvontaan liittyvistä tilitysvelvoitteista. Tulli voi rajoittaa kulkuneuvon toimitettavien tullittomien tavaroiden määriä sen mukaan kuin on tarpeellista matkustajamäärän, kulkuneuvon koon, liikennöintialueen ja muiden olosuhteiden mukaan.

48 §

Polttoaineen tullittomuus eräissä tapauksissa

Euroopan talousalueen ulkopuolelta maanteitse Suomen tullialueelle saapuvan hyötymoottoriajoneuvon tavanomaisen polttoainesäiliön sisältämä polttoaine on tullitonta 400 litraan asti ja erityiskäyttöön tarkoitetun kontin tavanomaisen polttoainesäiliön sisältämä polttoaine 200 litraan asti matkaa kohden.

49 §

Lentoliikenteen tavaroiden tullittomuus

Tullittomia ovat kansainväliseen siviili-ilmailun yleissopimukseen (SopS 11/1949) liittyneen kolmannen maan kanssa tehdyn lentoliikennesopimuksen perusteella tullittomat tavarat.

8 luku

Tulliselvitys

50 §

Tavaran kuljetusreitit

Tulli antaa määräykset koodeksin 135 ja 267 artiklassa tarkoitetuista kuljetusreiteistä sekä kuljetusreiteistä, joita käytetään kuljetettaessa tavaroita erityiseen veroalueeseen

kuuluvan unionin tullialueen osan ja erityiseen veroalueeseen kuulumattoman unionin tullialueen osan välillä.

Tulli voi määrätä rajavyöhykkeellä, putkistoissa tai johdoissa kuljetettavien tavaroiden sekä muun taloudelliselta merkitykseltään vähäisen liikenteen kuten posti- ja matkustajaliikenteen tuontikuljetuksista erikseen.

Tulli voi erityisistä syistä ja asettamallaan ehdoilla yksittäistapauksissa myöntää oikeuden poiketa 1 momentissa tarkoitettujen tavaroiden kuljettamista koskevien määräysten noudattamisesta.

51 §

Tavarantoimittamisvelvollisuus unionin sisäliikenteessä

Jos tavarantoiminta toisesta jäsenvaltiosta Suomeen, tavarantoiminta Suomesta toiseen jäsenvaltioon tai tavarantoiminta hallussapito Suomessa edellyttää viranomaisen myöntämää lupaa, todistusta tai muuta asiakirjaa eikä sitä ole myönnetty ennen tuontia tai vientiä, tavara on ilmoitettava tuotaessa tai vietäessä Tullille.

52 §

Tulliselvitysmuodollisuudet ja ulkomaankaupan tilastojen tuottamiseksi kerättävät tiedot

Tulli voi määrätä tulliselvityksessä sovellettavista muodollisuuksista ja ulkomaankaupan tilastojen tuottamiseksi tiedonantovelvollisilta kerättävistä tiedoista, keräämisestä noudatettavista menettelyistä ja määräajoista siltä osin kuin niistä ei säädetä unionin tai kansallisessa lainsäädännössä.

53 §

Tulliedustuksesta

Välillisenä edustajana toimivan asiamiehen on tullitoimintaa tehdessään ilmoitettava Tullille tarpeelliset tiedot myös päämiehestä, jonka lukuun tullitoiminta tehdään. Tulli antaa tarkemmat määräykset päämiehestä ilmoitettavista tiedoista.

54 §

Vakuuden vaatiminen

Koodeksin III osaston 2 luvussa säädetään tullivelan tai mahdollisen tullivelan maksamisesta vaadittavasta vakuudesta.

Tulli antaa tarkemmat määräykset kansallisten verojen ja maksujen osalta vaadittavan vakuuden määrän määrittämisestä.

Tulli voi muuttaa vakuuden määrää henkilön toiminnassa tai taloudellisessa asemassa tapahtuneiden muutosten perusteella.

Tulli voi määrätä vakuusasiakirjan laatimisesta muussa kuin asiakirjamallin muodossa sekä siitä, mitkä delegoidun asetuksen 83 artiklan 1 kohdassa tarkoitettavat vakuuden muodot Tulli hyväksyy.

55 §

Lupa vapaa-alueen perustamiseen

Tulli päättää koodeksin 243 artiklan 1 kohdan mukaisen vapaa-alueen perustamiseen myönnettävästä luvasta ja sen ehdoista.

56 §

Tietojen ilmoittaminen EORI-rekisteriin muita kuin sähköisiä tietojärjestelmiä käyttäen

Tulli voi antaa delegoidun asetuksen 4 artiklassa tarkoitetun määräyksen tilanteista, joissa talouden toimijoiden rekisteröinti- ja tunnistejärjestelmään (EORI) rekisteröinnissä tarvittavat tiedot voidaan toimittaa käyttäen muita kuin sähköisiä tietojärjestelmiä.

57 §

Erytymenettelyn menettelynhaltijan oikeuksien ja velvollisuuksien siirto

Tulli voi määrätä, siltä osin kuin niistä ei säädetä unionin lainsäädännössä, tapauksista, joissa ja edellytyksistä, joilla muuhun erityismenettelyyn kuin passitusmenettelyyn asetettuja tavaroita koskevat menettelynhaltijan oikeudet ja velvollisuudet voidaan siirtää kokonaan tai osittain koodeksin 218 artiklassa tarkoitetulla tavalla, sekä siirtoa koskevista menettelyistä.

9 luku

Tulliverotuksen toimittaminen

58 §

Tullin määrän määrittäminen

Tulli määrittää tullin määrän saamansa ilmoituksen taikka muutoin saamiensa tai hankkimiensa tietojen perusteella.

Tulli määrätään arvion perusteella, jos tullin ilmoitusta ei ole annettu tai sitä ei voida täydennettynäkään käyttää tullin määrittämisen perusteena. Tullin määräämistä koskevassa päätöksessä on mainittava arvion perusteet.

59 §

Tullin kiertäminen

Jos jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen oikeudellinen muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta, tullausta toimitettaessa on menettävä niin kuin asiassa olisi käytetty oikeaa muotoa.

60 §

Tullin tileihin kirjaaminen

Tulli määrää koodeksin 104 artiklassa tarkoitetusta kansallisesta menettelystä, jonka mukaisesti tuonti- tai vientitullin määrä kirjataan tileihin.

61 §

Tiedoksianto tullin määrästä

Määrätty tullin määrä annetaan sanomamuotoista sähköistä tiedonsiirtomenetelmää käyttävälle Tullin asiakkaalle tiedoksi:

1) vastaussanomalla, jolloin asiakkaan katsotaan saaneen tullin määrästä tiedon, jollei muuta näytetä, ajankohtana, jona vastaussanoma on saapunut asiakkaan tietojärjestelmään; tai

2) siten kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään todisteellisesta tiedoksiannosta.

Muulle kuin 1 momentissa tarkoitettulle Tullin asiakkaalle määrätty tullin määrä annetaan tiedoksi tullauspäätöksellä. Jollei muuta näytetä, katsotaan asiakkaan saaneen tullin määrästä tiedon:

- 1) tullauspäätöksen vahvistamispäivänä, jos tullauspäätös on annettu asiakkaalle;
- 2) tullauspäätöksen vahvistamispäivää seuraavana arkipäivänä, jos tullauspäätös on toimitettu asiakkaan postilokeroon tullitoimipaikassa;
- 3) kahdeksantena päivänä tullauspäätöksen vahvistamispäivästä, jos tullauspäätös on annettu postin kuljetettavaksi.

62 §

Määräaika tullivelan tiedoksi antamiselle

Määräajasta tullivelan tiedoksi antamiselle säädetään koodeksin 103 artiklassa. Jos tullivelka on syntynyt sellaisen teon seurauksena, joka sen suorittamishetkellä olisi voinut johtaa rikosoikeudenkäyntiin, määräaika tullivelan tiedoksi antamiselle on viisi vuotta tullivelan syntymispäivästä.

Jos Tulli antaa tullivelan tiedoksi soveltaen 1 momentissa säädettyä viiden vuoden määräaika, Tullin on päätöksessään ilmoitettava myös ne seikat ja selvitykset, joiden johdosta se katsoo, että tullivelka voidaan antaa tiedoksi koodeksin 103 artiklan 1 kohdassa säädetyn kolmen vuoden määräajan kulumisen jälkeen, sekä mainittava sovelletut säännökset.

63 §

Tulliasiamiehen kuuleminen ja päätöksen tiedoksianto tulliasiamiehelle

Tulliasiamiestä kuullaan ja päätös annetaan hänelle tiedoksi siten, että päätöksen tekevä Tullin yksikkö varaa tulliasiamiehelle tilaisuuden tutustua päätökseen ja asiaa koskeviin asiakirjoihin.

10 luku

Tullivelan kantaminen

64 §

Tullin maksaminen

Tulli maksetaan rahalaitokseen Tullin määräämälle tilille. Maksaja vastaa maksamisesta aiheutuvista kuluista. Tulli voidaan maksaa myös tullitoimipaikkaan, jolloin maksamisesta ei veloiteta lisäkuluja.

Tulli on maksettava 10 päivän kuluessa tullauspäätöksen vahvistamispäivästä. Tullin maksamisen määräajan pidentämisestä ja keskeyttämisestä sekä velalliselle myönnettävästä maksunlykkäyksestä ja muusta maksuhelpotuksesta säädetään koodeksin 108—112 artiklassa.

65 §

Maksunlykkäyksen eräpäivä

Tulli voi määrätä koodeksin 111 artiklan 6 kohdassa säädettyjen maksunlykkäyksen eräpäivien soveltamisesta.

66 §

Eräpäivän siirtyminen

Määräpäivän siirtymisestä säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain (150/1930) 5 §:ssä. Tullin voi suorittaa seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä myös, jos tullin eräpäivä on päivä, jona pankkien keskinäisissä maksuissaan yleisesti käyttämät maksujärjestelmät eivät ole Suomen säädöskokoelmassa julkaistavan Suomen Pankin ilmoituksen mukaan käytössä.

67 §

Tullin suoritusajankohta

Tulli katsotaan maksetuksi Tullille sinä päivänä, jona:

- 1) maksu on veloitettu maksajan tililtä; tai
- 2) maksu on maksettu käteisenä rahalaitokseen tai tullitoimipaikkaan.

Jos tietoa maksu- tai veloituspäivästä ei ole välitetty maksun mukana, tulli katsotaan maksetuksi sinä päivänä, jona se on kirjattu Tullin pankkitilille, jollei velallinen näytä tai asiakirjojen perusteella voida todeta maksu- tai veloituspäivän olleen tätä aikaisempi.

68 §

Maksuhelpotuksesta perittävä korko

Koodeksin 112 artiklassa säädetty luottokorko kannetaan maksuhelpotuksen ajalta.

69 §

Kuittaus

Kun Tulli palauttaa tullia, veroa, julkisoikeudellista maksua, niiden maksamisen viivästysseuraamuksia taikka luotto- tai muuta lykkäyskorkoa henkilölle, joka on vastuussa maksamatta jätetystä tullilaskusta tai muusta suorituksesta, Tulli voi käyttää palautuksen erääntyneen tullin, veron tai maksun sekä niiden maksamisen viivästysseuraamusten ja luotto- tai lykkäyskoron suoritukseksi (*kuittaus*). Kuitattavien saatavien on oltava vastakkaisia, samanlaisia ja perimiskelpoisia.

Jos erityiset syyt niin vaativat, asianosaiselle on annettava tilaisuus selvityksen esittämiseen ennen kuittamista. Muilta osin menettelyssä noudatetaan hallintolakia.

Tullin saatavan kuittauspäivä on päivä, jona palautuspäätös on tehty. Palautuskorko sekä viivästysseuraamukset lasketaan kuittauspäivään.

Tulli ilmoittaa toimitetusta kuittauksesta velalliselle ja, jos kuittaukseen on käytetty muun velasta vastuussa olevan palautusta, myös muulle velasta vastuussa olevalle. Kuittausilmoitukseen liitetään muutoksenhakuosoitus. Tulli voi antaa tarkempia määräyksiä kuittauksessa noudatettavasta menettelystä.

70 §

Kuittauksen esteet

Kuittaukseen ei käytetä:

- 1) erehdyksessä liikaa suoritettua tullia, veroa tai maksua;
- 2) palautusta, jota vastaavat varat on suoritettu jako-osuutena velallisen konkurssipesästä.

Palautettavaa määrää ei käytetä:

- 1) vanhentuneen velan suoritukseksi;

2) sellaisen velan tai sen osan suoritukseksi, jonka täytäntöönpano on keskeytetty tai kielletty.

Palautuksen saajan konkurssi tai palautuksen ulosmittaus eivät estä kuittauksen toimitamista. Tulli ilmoittaa ulosottomiehellä perittävänä olevan tullilaskun kuittauksesta viipymättä ulosottomiehelle.

71 §

Palautuksen käyttäminen muun viranomaisen saatavan suoritukseksi

Jos Tullin palauttamaa kuittauskelpoista määrää ei käytetä Tullin saatavien kuittaukseen, se voidaan käyttää palautuksen saajan muiden erääntyneiden ja maksamattomien valtion verojen, julkisoikeudellisten maksujen sekä niiden viivästysseuraamusten ja lykkäyskorkojen suoritukseksi, jos asianomainen viranomainen on pyytänyt sitä Tullilta ennen palautuksen maksamista.

Vastaavasti maksuvelvollisen toiselta viranomaiselta oleva kuittauskelpoinen palautus voidaan Tullin pyynnöstä käyttää Tullin saatavan kuittaukseen. Kuittauksessa sovelletaan tällöin tämän lain kuittausta koskevia säännöksiä.

Jos palautettavaa määrää ei käytetä Suomen viranomaisten saatavien suoritukseksi, voidaan palautus käyttää vieraan valtion kanssa virka-avusta tulliasioissa tehdyn sopimuksen nojalla Suomessa perittävänä olevan ulkomaan tullin tai veron suoritukseksi.

72 §

Varojen kohdistaminen

Maksaja voi osoittaa ne tullaus- ja jälkitullauspäätökset, joiden suorittamiseksi maksu käytetään. Yksilöimättömät maksut, kuittaukseen käytettävät palautukset ja vakuudesta saadut varat käytetään saatavien suorittamiseksi päätösten ikäjärjestyksessä aikaisimmin annetusta päätöksestä alkaen. Suomessa virka-apusopimuksen nojalla perittävänä oleva tulli ja verot suoritetaan yksilöimättömistä maksuista ja varoista kuitenkin viimeisinä.

Kannetut, kuitatut tai perityt sekä vakuudesta saadut varat käytetään saatavan suoritukseksi seuraavassa järjestyksessä:

- 1) tulli;
- 2) luotto- ja muu maksunlykkäyskorko;
- 3) veronlisäys ja viivekorko;
- 4) tullin-, veron- tai maksunkorotus ja virhemaksu;
- 5) kansalliset verot ja maksut.

Tulli voi saatavan vanhentumisen estämiseksi, saatavan perimisen turvaamiseksi tai tullin tulouttamisen varmistamiseksi kohdistaa maksusuorituksen yksittäistapauksessa toisin kuin 1 momentissa säädetään. Veronsaajien yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi Tulli voi myös yksittäistapauksessa käyttää maksuvelvolliselta saadut varat muussa kuin 2 momentissa säädetyssä järjestyksessä.

73 §

Maksujen siirto Tullille

Rahalaitoksen on suoritettava vastaanottamansa tullit päivittäin Tullin tilille viimeistään maksupäivää seuraavana sellaisena arkipäivänä, jona rahalaitos on yleisölle avoinna. Jos rahalaitos ei maksupäivänä ole yleisölle avoinna, varat on siirrettävä asianomaiselle tilille viimeistään tätä seuraavana toisena rahalaitoksen aukiolopäivänä.

Valtion maksuliikepankit siirtävät kuitenkin vastaanottamansa tullit Tullin tilille siten kuin valtion maksuliikkeen hoitamisesta tehdyn sopimuksen yhteydessä on sovittu.

Verovarojen kirjanpito

Tulli pitää verovarojen kirjanpitoa kannetuista ja palautetuista tulleista, veroista sekä muista suorituksista, jollei tullien kirjanpidosta unionin lainsäädännössä toisin säädetä.

Verovarojen kirjanpidon tulee sisältää tiedot kannetuista ja palautetuista tulleista, veroista sekä muista suorituksista. Kirjanpidosta on käytävä ilmi valtion talousarviosta annetussa laissa (423/1988) ja sen nojalla annetuissa säännöksissä edellytetyt tiedot samoin kuin veronsaajille tehtävien tilitysten edellyttämät tiedot.

11 luku

Tullivelan perintä*Tullin periminen ulosottoihin ja perimisen turvaaminen*

Jollei tässä laissa tai unionin lainsäädännössä toisin säädetä, tullin perimiseen ulosottoihin ja perimisen turvaamiseen sovelletaan mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) perustevalitusta koskevia säännöksiä lukuun ottamatta sekä verojen ja maksujen perimisen turvaamisesta annetussa laissa (395/1973) säädetään.

Tämän luvun säännöksiä sovelletaan myös Tullin kantamien muiden verojen, tullin- ja veronkorotuksen, virhemaksun sekä julkisoikeudellisten maksujen perintään, jollei laissa toisin säädetä.

Perintäkeinot

Tulli voi selvitettyään velallisen maksukykyä ja tarkoituksenmukaista perintäkeinoa varojen perimiseksi:

- 1) lähettää maksamatta jätetyn tullilaskun ulosottoihin perittäväksi;
- 2) käyttää hallussaan olevaa vakuutta;
- 3) myöntää maksunlykkäyksen tai muun koodeksissa tarkoitettun maksuhelpotuksen;
- 4) hakea velallisen tai muun tullin maksamisesta vastuussa olevan konkurssiin;
- 5) käyttää puhevaltaa konkurssissa, sulautumisessa, jakautumisessa, kiinteistön pakko-kohtakaupassa, julkisessa haasteessa, yrityksen saneerausmenettelyssä ja yksityishenkilön velkajärjestelyssä sekä muissa näihin rinnastettavissa tilanteissa;
- 6) ryhtyy tarvittaviin oikeudenkäynteihin;
- 7) ryhtyy turvaamistoimiin;
- 8) pyytää ja antaa kansainvälistä virka-apua siitä erikseen säädetyllä tavalla;
- 9) ilmoittaa julkaistaviksi velallisen ja muun tullin maksamisesta vastuussa olevan nimen, toiminimen sekä yritys- ja yhteisötunnuksen, Tullin tiedossa olevan kotikunnan, jollei viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 31 kohdasta tai väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 36 §:n 1 momentista muuta johdu sekä maksamatta jätetyn tullilaskun verolajit ja määrät viivästysseuraamuksineen;
- 10) ryhtyy muihin tarvittaviin toimiin.

Tullin on viipymättä ilmoitettava ulosottoviranomaiselle 1 momentin mukaisesta perintätoimesta, joka saattaa aiheuttaa muutoksia tullilaskun ulosottoperintään.

Täytäntöönpanon lykkäminen

Täytäntöönpanon lykkäämistä muutoksenhaun kohteena olevaan päätökseen haetaan kirjallisesti Tullilta. Täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva hakemus on käsiteltävä viivytyksettä.

Täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva päätös on voimassa, jollei Tulli yksittäistapauksessa toisin päätä, kunnes velallisen oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksi-saannista on kulunut 60 päivää tai kunnes tämän valitus on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä. Täytäntöönpanon lykkäämistä koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta.

Ulosmitattua omaisuutta koskevan täytäntöönpanon lykkäämisen hakemiseen ulosottomieheltä sovelletaan, mitä siitä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 15 §:ssä.

Tullin jättäminen perimättä

Jos perittävä määrä on alle 10 euroa, sitä ei peritä. Perimiseen voidaan kuitenkin ryhtyä, jos samalta maksuvelvolliselta on Tullin, maksuvelvollisen tai muun asianosaisen tekemän laskuvirheen tai muun erehdyksen vuoksi taikka muusta syystä jäänyt lukuisia suorituksia perimättä tai jos perimiseen muutoin on erityistä aihetta.

Perintätoimista luopuminen

Tulli voi olla ryhtymättä tullin perintään tai keskeyttää perinnän, jos sen ei arvioida johtavan tulokseen. Perintä kuitenkin aloitetaan tai keskeytettyä perintää jatketaan tilanteessa, jossa sen voidaan olettaa johtavan tulokseen.

Tullihuutokauppa, tavaran muu myynti, luovutus ja hävittäminen*Tullihuutokaupalla tai muulla tavoin myytävät tavarat*

Tulli myy julkisella tullihuutokaupalla tavaran, joka on:

- 1) tuomittu lainvoimaisella päätöksellä menetetyksi valtiolle;
- 2) luovutettu valtiolle;
- 3) väliaikaisesti varastoitu eikä sitä ole asetettu tullimenettelyyn tai jälleenviety koodeksin 149 artiklassa säädettyssä määräajassa;
- 4) tullivalvonnassa ja jota ei voida luovuttaa koodeksin 198 artiklan 1 kohdan b alakohdassa mainitusta syystä;
- 5) jätetty noutamatta kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun Tulli on tehnyt päätöksen tavaran luovutuksesta vapaaseen liikkeeseen;
- 6) jäänyt lainvoimaisen päätöksen nojalla Tullin haltuun.

Jos 1 momentissa tarkoitettu tavara on tuontikiellon tai -rajoituksen alainen, se voidaan luovuttaa ainoastaan ostajalle, joka esittää luovutuksen edellyttämät asiakirjat.

Jos 1 momentissa tarkoitettu tavara on helposti pilaantuvaa, nopeasti häviävää, arvottaan alenevaa, erittäin kallishoitoista tai jos se muusta syystä tulee voida myydä kiireelli-

sesti, tavara voidaan myydä myös muulla tavoin, ja odottamatta 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen lainvoimaisuutta.

81 §

Tavaran muu luovutus tai hävittäminen

Jos 80 §:ssä tarkoitettua tavaraa ei voida myydä sen käyttöä tai myyntiä rajoittavan lain-säädännön tai muun tavaran laatuun liittyvän synn vuoksi tai jos sen myynti olisi epätar-koituksenmukaista eikä tavaran käytöstä, luovuttamisesta tai hävittämisestä ole säädetty erikseen, tavara voidaan valtiovarainministeriön päätöksellä luovuttaa valtion laitokselle tai erityisestä syystä muulle taholle. Muussa tapauksessa tavara hävitetään.

Jos 80 §:n 1 momentin 3—6 kohdassa tarkoitettu tavara luovutetaan valtion laitokselle, tavaran omistusoikeus siirtyy luovutettaessa valtiolle. Jos tavara luovutetaan muulle tahol-le kuin valtion laitokselle, omistusoikeus siirtyy luovutuksensaajalle, jollei valtiovarain-ministeriö toisin päättä.

82 §

Menettely tavaran myynnissä

Tavaran myynnistä on ilmoitettava, jos mahdollista, etukäteen kirjallisesti tavaran il-moittajalle ja sille, jonka lukuun ilmoitus tai tiedonanto on annettu. Myynnistä on ilmoi-tettava myös tavaran omistajalle, jos omistaja on Tullin tiedossa ja hänen yhteystietonsa ovat Tullin saatavilla.

Tullihuutokauppaa koskeva myynti-ilmoitus julkaistaan yleisölle kaikille avoimessa tietoverkossa sekä Tullin harkinnan mukaan muulla tarkoituksenmukaisella tavalla. Myyntiehdot on ilmoitettava ennen tavaran myyntiä.

Tavaraa tullihuutokaupalla tai muutoin myytäessä alimman hyväksyttävän tarjouksen tulee kattaa myytävästä tavarasta myynnin perusteella kannettavaksi tulevan tai mahdol-lisesti maksamatta olevan tullin, valmisteverojen ja suoritmaksujen määrä.

Tulli voi antaa tarkempia määräyksiä tullihuutokaupan toimittamisesta ja tavaran myynnissä muulla tavoin noudatettavasta menettelystä.

83 §

Vastuu myytävästä tai muulla tavoin luovutettavasta tavarasta

Tulli ei vastaa 80 ja 81 §:n mukaisesti myydyin tai luovutetun tavaran puutteista tai vir-heistä eikä muistakaan ominaisuuksista.

84 §

Myytävästä tavarasta suoritettava tulli

Muun kuin unionitavaran myynti 80 §:ssä säädetyn tavoin vastaa tavaran luovutusta vapaaseen liikkeeseen. Tämä ei kuitenkaan koske sellaista muuta kuin unionitavaraa, joka on ilmoitettu luovutettavaksi vapaaseen liikkeeseen, mutta jota koskevaa tullivelkaa ei ole kokonaan maksettu.

Jos myynnin yhteydessä syntyy tullivelka tavaran vapaaseen liikkeeseen luovuttamisen johdosta, tulli sisältyy tavaran myyntihintaan.

85 §

Kauppahinnan maksaminen ja omistusoikeuden siirtyminen

Tullihuutokaupalla tai muulla tavoin myydyin tavaran kauppahinta on maksettava heti. Ostaja saa omistusoikeuden myytyyn tavarahan ja tavara luovutetaan hänelle, kun kauppahinta on maksettu. Tulli saa purkaa kaupan, jos ostaja ei maksa kauppahintaa heti.

86 §

Myynnistä kertyneet varat

Tullihuutokaupasta tai tavaran muusta myynnistä kertyneillä varoilla suoritetaan tavarahan liittyvät kustannukset seuraavassa järjestyksessä:

- 1) tulli, valmisteverot ja suoritmaksut;
- 2) tavaran säilytyksestä ja myynnistä Tullille aiheutuneet kustannukset;
- 3) muut kansalliset verot ja maksut;
- 4) 72 §:n 2 momentissa mainitut muut erät mainitussa momentissa säädettyssä järjestyksessä;
- 5) muut kustannukset.

Jos muun kuin valtiolle kuuluvan omaisuuden kauppahinnasta jää 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten vähentämisen jälkeen ylijäämää, se on tilitettävä valtiolle, jos myydyin tavaran ilmoittaja tai henkilö, jonka lukuun ilmoitus tai tiedonanto on annettu, ei vuoden kuluessa tavaran myynnistä vaadi ylijäämää itselleen Tullille osoittamallaan kirjallisella hakemuksella. Tullin on ilmoitettava ylijäämästä edellä mainituille henkilöille sekä myydyin tavaran edelliselle omistajalle, jos Tullilla on tarvittavat yhteystiedot.

Tavaran myynnistä on tehtävä tilitys.

13 luku

Muutoksenhaku

87 §

Tullin palauttamista tai peruuttamista koskevan hakemuksen siirtäminen komission ratkaistavaksi

Tulli päättää koodeksin 116 artiklan 3 kohdan mukaisesti tullin palauttamista tai peruuttamista koskevan hakemuksen siirtämisestä komission ratkaistavaksi.

88 §

Oikaisuvaatimus

Tullin päätökseen saa vaatia oikaisua Tullilta. Koodeksin 116 artiklan 1 kohdan a alakohtaan perustuvaa hakemusta pidetään oikaisuvaatimuksena.

Valtion puolesta oikeus vaatia oikaisua Tullin päätökseen on Tullin tulliasiamiehellä. Tulliasiamies voi vaatia oikaisua vain silloin, kun hän katsoo, että se on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa taikka verotus- tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi tarpeen, tai asian ollessa taloudellisesti merkittävä tai jos valtion oikeudenvalvonta muutoin sitä edellyttää.

Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle muussa tullin määräämistä, tullin palauttamista tai tullin peruuttamista koskevassa asiassa kuin haettaessa muutosta koodeksin 116 artiklan 1 kohdan a alakohdan perusteella on kolme vuotta tullivelan tiedoksisaannista, kuitenkin aina vähintään 60 päivää tullin palauttamista tai peruuttamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista. Määräaika muussa kuin tullin määräämistä, tullin palauttamista tai

tullin peruuttamista koskevassa asiassa on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulliasiamiehen määräaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava määräajassa Tullille. Oikaisuvaatimus on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

89 §

Valitus hallinto-oikeuteen

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen.

Valtion puolesta valitusoikeus on Tullin tulliasiamiehellä. Tulliasiamies voi hakea muutosta valittamalla vain 88 §:n 2 momentissa säädetyillä perusteilla.

Valitusaika tullin määräämistä, palauttamista tai peruuttamista koskevassa asiassa on kolme vuotta tullivelan tiedoksisaannista, kuitenkin aina vähintään 60 päivää oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaannista. Muussa asiassa valitusaika on 30 päivää oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen tiedoksisaannista. Tulliasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

90 §

Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valtion puolesta valitusoikeus on Tullin tulliasiamiehellä. Tulliasiamies voi hakea muutosta valittamalla vain 88 §:n 2 momentissa säädetyillä perusteilla.

Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista.

91 §

Muutoksenhakua koskevien asiakirjojen säilyttäminen

Hallinto-oikeus ja korkein hallinto-oikeus lähettävät valituksen ratkaistuaan valitusta koskevat asiakirjat Tulliin säilytettäväksi.

92 §

Valtion edunvalvojan kuulematta jättäminen

Sen lisäksi, mitä hallintolainkäyttölain (586/1996) 34 §:n 2 momentissa säädetään asian ratkaisemisesta asianosaista kuulematta, hallinto-oikeus voi ratkaista tullausta koskevasta päätöksestä tehdyn valituksen kuulematta valtion edunvalvojaa, jos veron määrä voi vällisen valituksen johdosta muuttua enintään 6 000 euroa, eikä asia ole tulkinnanvarainen tai epäselvä.

93 §

Muutoksenhaun johdosta palautettava tulli

Jos tulli on oikaisuvaatimuksen johdosta tai hallinto-oikeuden päätöksellä poistettu tai sitä on alennettu, liikaa maksettu tulli on muutoksenhausta huolimatta palautettava viivytystä.

Jos tullia on oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta palautettu, palautettavalle määrälle suoritetaan korkoa. Palautukselle maksettu korko ei ole tuloverotuksessa veronalaista tuloa.

Korko lasketaan vuotuisena korkona, joka on kutakin kalenterivuotta edeltävän puoli-vuotiskauden korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä, kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia. Korko lasketaan oikaisuvaatimuksen vireilletulopäivästä tai, jos tulli on maksettu vasta sen jälkeen, tullin maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

Korko lasketaan tässä pykälässä säädetyn mukaisesti myös silloin, kun palautettava tulli on peritty verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain perusteella ulosottotoimin.

94 §

Viittaussäännös

Jollei tässä laissa tai muualla erikseen toisin säädetä, oikaisuvaatimuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä hallintolaissa säädetään ja valituksen käsittelyyn, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

14 luku

Seuraamukset

95 §

Tullinkorotus

Tulli voi korottaa maksettavaksi määrättyä tai määrättävää tullia, jos:

1) tulli-ilmoitus taikka muu tulliverotusta varten annettavaksi säädetty tai Tullin pyytämä tieto tai asiakirja on annettu säädetyn tai määrätyn määräajan jälkeen, vähintään 50 ja enintään 2 500 eurolla;

2) 1 kohdassa tarkoitettu velvoite täytetään vasta Tullin kehotuksen jälkeen, enintään 3 500 eurolla;

3) tulli-ilmoitus, muu 1 kohdassa tarkoitettu tieto tai asiakirja on annettu vaillinaisena tai virheellisenä taikka ilmoitusvelvollisuus on kokonaan tai osaksi laiminlyöty, enintään 30 prosentilla;

4) tulli-ilmoitus, muu 1 kohdassa tarkoitettu tieto tai asiakirja on annettu vaillinaisena tai virheellisenä taikka ilmoitusvelvollisuus on kokonaan tai osaksi laiminlyöty tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta, ja menettely on ollut omiaan aiheuttamaan sen, että tullia olisi voinut jäädä määräämättä, enintään 100 prosentilla;

5) maahan saapuva henkilö tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta on laiminlyönyt ilmoitusvelvollisuutensa tuodessaan tai yrittäessään tuoda tullitta enemmän tavaraa kuin mihin hänellä on oikeus ja jos asiaa ei ole käsiteltävä tullirikoksena, 100 prosentilla.

Jos 1 momentissa tarkoitettu teko tai laiminlyönti on koskenut vain osaa tavaroista, korotus määrätään vain näiden tavaroiden osalta.

96 §

Virhemaksu

Tulli voi määrätä virhemaksua, jos:

1) 95 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu viivästys koskee tullimenettelyä, jossa ei määrätä tullia tai jossa tullin määrä on vähäinen eikä tullinkorotusta ole määrätty, vähintään 50 ja enintään 3 500 euroa;

2) 95 §:n 1 momentin 3 tai 4 kohdassa tarkoitettu vaillinaisuus, virheellisyys tai laiminlyönti koskee tullimenettelyä, jossa ei määrätä tullia tai jossa tullin määrä on vähäinen eikä tullinkorotusta ole määrätty, taikka jos on annettu puutteellinen tai virheellinen tieto tai

asiakirja hakemusmenettelyssä tai tullietuuden saamiseksi, vähintään 50 ja enintään 15 000 euroa;

3) viivästys tai muu virheellisyys koskee jäsenvaltioiden välistä tavarakauppaa koskevista yhteisön tilastoista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3330/91 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 638/2004 säädettyä unionin sisäkaupan tilastointia koskevaa menettelyä taikka koodeksissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädettyä tavaroiden tuontia unionin tullialueelle tai vientiä unionin tullialueelta, tavaroiden esittämistä Tullille, saapumisen yleisilmoitusta, poistumisen yleisilmoitusta, tullimenettelyn päättämistä, Tullille esitettyjen tavaroiden purkamista tai lastaamista, tavaroiden väliaikaista varastointia tai siirtämistä pois tullivalvonnasta, tulliviranomaisen tavaroihin, pakkauksiin tai kuljetusvälineisiin kiinnittämien tunnisteen poistamista tai hävittämistä, tavaroiden hävittämistä koodeksin 197 artiklan mukaisesti tai tavaroiden valtiolle luovuttamista koskevaa menettelyä, vähintään 50 ja enintään 3 500 euroa;

4) Tullin myöntämän luvan tai yksittäistä tapausta koskevan muun päätöksen ehdon noudattaminen tai Tullin tämän lain 47, 52 tai 57 §:n nojalla antamassa määräyksessä tarkoitettu velvollisuus, jonka laiminlyönnistä ei ole säädetty seuraamusta 95 §:ssä tai edellä 1—3 kohdassa, on kokonaan tai osittain laiminlyöty, vähintään 50 ja enintään 3 500 euroa;

5) jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten ja komission yhteistyöstä tullin- ja maatalousasioita koskevan lainsäädännön moitteettoman soveltamisen varmistamiseksi annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 515/97 18 a artiklan 4 kohdassa säädetty velvoite ilmoittaa konttien liikkeistä saadut tiedot on kokonaan tai osaksi laiminlyöty taikka kyseiset tiedot on annettu vaillinaisina tai virheellisinä, vähintään 50 ja enintään 3 500 euroa;

6) teollis- ja tekijänoikeuksien tullivalvonnasta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1383/2003 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 608/2013 päätöksen saajalle säädetty velvoite on kokonaan tai osaksi laiminlyöty, vähintään 50 ja enintään 3 500 euroa.

Virhemaksu määrätään sille, jonka vastuulle velvoitteen täyttäminen, jota virheellisyys tai laiminlyönti koski, on säädetty tai määrätty.

97 §

Jälkikäteinen tullinkorotus ja virhemaksu

Tullinkorotus tai virhemaksu voidaan määrätä tullivelan tiedoksiannon jälkeen kolmen vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin tullivelka on syntynyt tai, jos tavara on tulliton, jolloin Tulli on hyväksynyt tullinilmoituksessa annetut tiedot.

Muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa virhemaksu voidaan määrätä kolmen vuoden kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin unionin sisäkaupan tilastoilmoitus, tuonti- tai vientirajoitusten noudattamisen kannalta merkityksellinen tieto tai muu 96 §:ssä tarkoitettu asiakirja tai tieto on annettu tai olisi pitänyt antaa.

98 §

Tullinkorotuksen ja virhemaksun määrääminen

Tullinkorotuksen ja virhemaksun määrääminen perustuu kokonaisarviointiin. Määrää arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn moitittavuus, toistuvuus ja tekijän taloudellinen asema. Lisäksi arvioinnissa on otettava huomioon menettelyllä tavoiteltu hyöty tai sillä aiheutettu vahinko, jos ne ovat määritettävissä, sekä tekijän yhteistyö Tullin kanssa asian selvittämiseksi.

Tullinkorotus tai virhemaksu jätetään määräämättä, jos teko tai laiminlyönti on kokonaisuutena arvioiden vähäinen taikka tullinkorotuksen tai virhemaksun määräämistä on muutoin pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Tullinkorotus tai virhemaksu jää voimaan tullivelan lakkaamisesta tai tullin palauttamisesta huolimatta, jos syyt, joiden nojalla tullinkorotus tai virhemaksu on määrätty, ovat edelleen olemassa.

Mitä erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- ja tullinkorotuksesta annetussa laissa (781/2013) säädetään veronkorotuksesta ja verotuspäätöksestä, sovelletaan myös virhemaksuun ja Tullin päätökseen.

99 §

Tullirikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo

1) koodeksissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa säädettyä tulli-ilmoituksen tai muun tulliverotusta varten annettavan tiedon tai asiakirjan antamista, tavaroiden tuontia unionin tullialueelle tai vientiä unionin tullialueelta, tavaroiden esittämistä Tullille, saapumisen yleisilmoitusta, poistumisen yleisilmoitusta, tullimenettelyn päättämistä, Tullille esitettyjen tavaroiden purkamista tai lastaamista, tavaroiden väliaikaista varastointia tai siirtämistä pois tullivalvonnasta, tulliviranomaisen tavaroihin, pakkauksiin tai kuljetusvälineisiin kiinnittämien tunnisteen poistamista tai hävittämistä, tavaroiden hävittämistä koodeksin 197 artiklan mukaisesti taikka tavaroiden valtiolle luovuttamista koskevaa menettelyä koskevaa velvollisuutta,

2) määräystä, jonka Tulli on antanut 47 §:n perusteella tullittomien tavaroiden tilitykseen liittyvistä menettelyistä, 50 §:n perusteella tavaroiden kuljetusreiteistä tai 52 §:n perusteella tulliselvityksessä sovellettavista muodollisuuksista,

3) tämän lain 51 §:ssä säädettyä tavaroiden ilmoittamisvelvollisuutta,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta eikä teko ole rangaistava lievänä tulliselvitysrikoksena, *tullirikkomuksesta* sakkoon.

Tullirikkomuksesta ei kuitenkaan tuomita, jos asiassa on määrätty tullinkorotus tai virhemaksu.

15 luku

Erinäiset säännökset

100 §

Tullin antama virka-apu

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Tulli voi toimivaltuuksiensa rajoissa antaa pyynnöstä virka-apua toiselle viranomaiselle sen laissa säädetyn valvontavelvollisuuden toteuttamiseksi. Virka-avun antamisen edellytyksenä on, että se voi tapahtua vaarantamatta Tullille säädettyjen muiden tärkeiden tehtävien suorittamista.

Päätöksen virka-avun antamisesta tekee Tullissa virka-aputehtävän suorittamisesta vastaavan Tullin hallinnosta annetussa laissa (960/2012) tarkoitetun Tullin yksikön päällikkö tai virka-aputehtävän suorittamisesta vastaavan toimintayksikön päällikkö. Esitutkintaa tai pakkokeinoja koskevan virka-avun antamisesta päättää pidättämiseen oikeutettu tullimies.

101 §

Tullille annettava virka-apu

Viranomaisen on annettava Tullille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi sellaista tarpeellista virka-apua, jonka antamiseen asianomainen viranomainen on toimivaltainen. Tullille annettavasta avusta säädetään myös poliisin, Tullin ja rajavartiolaitoksen yhteistoiminnasta annetussa laissa (687/2009).

Päätöksen virka-avun pyytämisestä tekee virka-apua tarvitsevan Tullin hallinnosta annetussa laissa tarkoitetun Tullin yksikön päällikkö tai virka-apua tarvitsevan toimintayksikön päällikkö. Esitutkintaa tai pakkokeinoja koskevan virka-avun pyytämisestä päättää tutkinnanjohtaja.

102 §

Velvollisuus antaa tietoja

Henkilön, jota tullitoimenpide koskee suoraan tai välillisesti, on annettava Tullille sen pyynnöstä ja asetetussa määräajassa kaikki tullitoimenpiteen suorittamiseksi tarvittavat tuojaa, viejää, muuta asianosaista, tavaraa, kulkuneuvoa, matkustajaa ja kulkuneuvon henkilökuntaa koskevat asiakirjat ja tiedot.

Henkilön, jolla on hallussaan toisen tulliverotusta tai siitä johtuvaa muutoksenhakua koskevaa asiaa varten tarpeellisia tietoja, on annettava ne Tullille sen kehotuksesta määräajassa. Tiedonantovelvollisuus ei koske tietoja, jotka koskevat asiaa, josta henkilöllä on lain mukaan oikeus kieltäytyä todistamasta. Taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.

103 §

Tietojen antamisesta ja tarkastuksessa avustamisesta aiheutuvat kustannukset

Sen, joka on koodeksin 15 artiklan nojalla velvollinen esittämään ja antamaan Tullille tulliverotuksen tai tullivalvonnan suorittamiseksi tarpeellisia tietoja tai avustamaan tarkastuksessa ja sen, joka on 102 §:n nojalla velvollinen antamaan Tullille tietoja, on suoritettava nämä toimenpiteet omalla kustannuksellaan.

104 §

Uhkasakko

Tulli voi asettaa 102 §:n 2 momentissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden ja koodeksin 15 artiklassa säädetyn tietojenanto- ja myötävaikutusvelvollisuuden tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakkoa ei kuitenkaan saa asettaa, jos asianosaista on aiheutta epäillä rikoksesta ja pyydetty aineisto liittyy rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

105 §

Tullin kantamat julkisoikeudelliset maksut

Tullin suoritteista valtion maksuperustelain (150/1992) nojalla määrättyjen maksujen sekä muiden Tullin kantamien julkisoikeudellisten maksujen kantamiseen, suorittamiseen ja muutoksenhakuun sovelletaan, mitä tullista säädetään tai määrätään.

Tässä pykälässä tarkoitettujen maksujen viivästysseuraamuksiin sovelletaan veronalisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia (1556/1995).

304/2016

106 §

Valvontatilojen luovuttaminen

Tullilla on oikeus saada liikennepaikan omistajalta tai haltijalta käyvän hinnan mukaisista korvausta vastaan käyttöönsä tavaravalvonnan suorittamisen edellyttämät tilat satamissa, rautatieasemilta ja lentokentiltä.

Tullin tarvitsemien tilojen laajuutta ja sijaintia liikennepaikalla määritettäessä on otettava huomioon valvottavan tavara- ja matkustajaliikenteen määrä, liikennepaikan liikenne- ja yleisjärjestelyt, käytettävät kuljetusmuodot sekä valvontaan käytettävät välineet ja laitteistot.

Kun 1 momentissa tarkoitettuja tiloja tai alueita suunnitellaan tai niitä muutetaan, suunnitelmista ja muutoksista tulee sopia Tullin ja liikennepaikan pitäjän kesken ennen rakennustöiden aloittamista.

107 §

Sähköinen asiointi ja allekirjoitus

Sähköisestä asioinnista säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa ja asiakirjojen sähköisestä varmentamisesta vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetussa laissa (617/2009). Tulli antaa tarkemmat määräykset siitä, millä tavoin varmennettuina ilmoituksia ja muita asiakirjoja voidaan toimittaa Tullille sähköisesti.

16 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

108 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2016.

Tällä lailla kumotaan tullilaki (1466/1994).

Muussa laissa tai asetuksessa oleva viittaus kumottuun tullilakiin tarkoittaa tämän lain voimaantulon jälkeen viittausta tähän lakiin.

109 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan Tullin päätöstä koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita palautuskorkoa koskevia säännöksiä.

Tekoihin ja laiminlyönteihin, jotka ovat tapahtuneet ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita virhemaksua ja tullinkorotusta koskevia säännöksiä.

304/2016

Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Valtiovarainministeri Alexander Stubb